

Hazai szervezetek az egységes Európáért

Beleszippantani Szeged levegőjébe

Az országhatárok szerepének csökkenésével nemcsak az államok feletti területi egységek, de a nemzeti szint alatti, kisebb régiók is egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert. Kézenfekvő tehát, hogy például a Dél-Alföld nem kizárólag Magyarország részeként, hanem önálló arculatú, saját értékekkel rendelkező régióként integrálódjon az egységesülő Európába. Ennek a folyamatnak egyik kezdeti lépése lehet a két szervezet szegedi csoportjának létrejötte. A szervezőkkel — Horváth Attilával és Várnay Ernővel — a társaságok politikai irányultságáról, a város szerepéről beszélgettünk.

— Az országos szervezet márciusi, budapesti szemináriuma után kaptunk kedvet a helyi tagozat létrehozásához — mondta Horváth Attila joghallgató, a szegedi Fiatok az Egységes Európáért szervezője. — Jelenleg 40 aktív tagunk van, rendszerek az összejöveteleink, és a nemzetközi szervezettel is felvettük a kapcsolatot. Két alapvető célunk van. Egyrészt közvetlen találkozókon szeretnénk megismerni az IEF munkáját — így Szegedet, automatikusan bekapcsolnánk nemcsak a nemzetközi, de a hazai szervezet életébe is. Ezt azért tartjuk fontosnak, mert a város ilyen szempontból is egy kicsit távol esik, nemcsak Európától, de Budapesttől is. A másik feladatunk azoknak a lehetőségeknek a tudatosítása és kihasználása, melyek napjainkban nyílnak az egyetemek számára (gondolok itt a Tempus-programra), és amelyek — ha időben és megfelelően reagálunk a kihívásra — nagyban elősegíthetik Magyarország közeledését az európai kultúrához, szellemiséghez. Ezeket a különböző szférákban jelentkező, mégis összefüggő lehetőségeket Szeged fiataljainak maguknak kell megragadniuk.

— Az Egységes Európáért Társaságnak természetesen van politikai „töltése” — mondja Várnay Ernő, a JATE Állam- és Jogtudományi Karának oktatója. — Annak ellenére, hogy az integrációt elsősorban nem politikai eszközökkel kívánjuk elősegíteni. Míg például Habsburg Ottó páneurópai mozgalmára a Keresztényszocialista Unióhoz való kötődése és egyértelmű jobboldali beállítottsága jellemző, addig a mi szervezetünkben a liberalizmusnak és a baloldaliságnak is helye van. Ezen eszmék kölcsönje ugyanis éppúgy Európa volt, mint a kereszténység. Elsődleges szerepet játszanak nálunk a humánus értékek és a közösségiség. (Tevékenyságunkban a tagok kizárólag személyes minőségükben vesznek részt, a társaság keretében semmilyen politikai tevékenység nem folytatható.) Fontos hangsúlyozni, hogy a szegedi csoport nagy autonómiával rendelkezik majd (egyelőre a szervezés kezdeti stádiumában van), jöllehet, egyenértékű tagja lesz a társaságnak. Legfőbb cél lehetne a dél-alföldi térség — véleményem szerint számtalan — értékének felmutatása, a közvetlen kapcsolattartás más államok régióival.

Ezért ezúton is fel szeretném hívni az érdeklődőket, a tenni akarókat, hogy amennyiben ezek a törekvések, illetve ez a megközelítési mód elfogadható számukra, keresnek meg, és kíséreljék meg egy Szeged központú, dél-alföldi vonzású csoport kialakítását. Szegednek finom polgári levegője van; nem árt, ha ebbe Európa is beleszagol.

Mindig öröm mindannyiunk által óhajtott célokat kitzúzó tervekről, magabiztos programtervezetekről, lelkes kezdeményezésekről beszámolni. Reméljük, hamarosan konkrét eseményekről is tudósíthatunk majd!

Keczer Gabriella

A legolcsóbb megoldás

Kezembem a kedvenc lapom, amit minden héten ingyen kapok. Nézem a hirdetéseket, s szemem, melyre az infláció festett mély árkokat, megakad az olcsó, sőt továbbmegyek: a legolcsóbb szón. Miután a szöveget elolvastam, s rájövök, hogy sört, bort hirdetnek legolcsóbban — hát hogy a csudába ne kezdene fölöttébb érdekelni a dolog.

Meg is keresem hát annak rendje s módja szerint ezt az olcsó leíróhelyet, ám fájdalom, de zárva találok, noha a kiírás szerint nyitva kellene lennie. Csalódottan távozzom. Két nap múlva — új nap, új remények — ismét arra járok. A képlet ugyanaz: tábla nyitva tartást, ajtó zárva tartást jelez. Ekkor már gondolkodóba esem. Vajon ez a kereskedő önmaga ellenesége, hogy zárva tart, mikor hirdet vagy csak iravasz? Némí töprengés után rájöttem: szimplán csak igazmondó. Mert azt írja: legolcsóbb. S láss csodát: ez a „vásárlás” egy fillérembe sem került. Hát van ennél olcsóbb?

(balogh)

Üzletelő Vöröskereszt

Igaz, fölbecsülhetetlen érdemeket szereztek eddig is a vöröskeresztesek a véradás szervezésében, és mégiscsak az általuk rendezett tanfolyamokon, előadásokon hallottak egy-egy üzem dolgozói arról, hogyan kell bekötözni a sérült sebeit, míg az orvos megérkezik — a köztudat azonban ezt a humanitárius szervezetet is a párt alárendeltjének tekintette, mint annyi mást, holott elvégre egy nemzetközi központú organizáció láncszemként működött hazánkban is. Hogyan érintette a rendszerváltás a Vöröskeresztet, erről beszélgettem Pádár Lászlóné megyei titkárral, valamint Zeleiné Horváth Sárával, a városi vezetőség új titkárával.

Szárnyalhat a jóakarát

Milyen sajátos elvek alapján is működött nálunk a Vöröskereszt az elmúlt évtizedekben? Még az 1955. évi 25. számú törvényerejű rendelet fogalmazta meg, s ezt erősítették meg rendre az alapszabályban a kongresszusokon: a Magyar Vöröskereszt „... a demokratikus centralizmus alapján működő tömegszervezet”, és „... tevékenységével támogatja a fejlett szocialista társadalom működését”. Az idén a Vöröskereszt is fordult egyet saját tengelye körül, s vezetéségi ülésén törölte eme két passzust alapszabályából. Emellett önálló jogi személyé nyilvánította a megyei vezetőségeket, megadva a gyakorlati lehetőséget is a teljes önállósághoz. E két, aprónak tűnő változással azonban új életet kezdhetett ez a jobb sorsra hivatott szervezet.

A fölkinált szabadság miatt kaphatott szárnya a vöröskeresztesekben az eddig kissé elfojtott jóakarát. A 164 millió forintot állami támogatás azonban magas röptű elképzelésekhez igen csekély. Az apparátus létszámát igyekeztek mindenhol a minimálisra csökkenteni, összehúzódtak irodáikban a megye és a városok ügyintézői. Fölismerték: az új helyzet új módszereket követel. Ésszerű együttműködésre törekedzenek a tanácsal, a majdani önkormányzattal, hiszen a Szegeden jól kiépített szociálpolitikai rendszer, a gondozási központok, a szociális otthonok meglevő hálózatának működését kiválóan segítheti mindenki, aki hivatásának vallja a rászorulókkal való törődést. A cél érdekében eredményesen foghat össze az egyház, a Vöröskereszt, vagy a humán szolgáltatásra szerveződött gmk. S az sem mellékes: a meglevő intézményi háttérrel, egy adminisztrációval az emberek tényleges segítségére fordítható minden pénz és jóakarát.

A pénzcsinálás iskolája

Jóakaratan nincs is hiány, pénzben annál inkább. A romániai forradalom megviselte megyei szervezet, magához térvén az áldozatos hetek után, új fába vágta a fejszét: nekilátott pénz keresni. Hogy előteremtse az alapot a hazai szegények és elesettek megsegítéséhez. Fölvették a kapcsolatot a Fűszérttel, a konzervgyárral, s nagykereskedelmi áron kapott cukrot, lisztet, alapvető élelmiszereket, konzerveket szegedi, kisteleki, mórakalmi vásárlói akciókon árusították némi felárral, de olcsóbban, mint a boltban. A bevételt szociális alapra fordították. Akárcsak a Debrecenji Áfész elfekvő alban tornacipőinek kiadásán összegyűlt pénz egy részét. A szegedi vezetőség kaszáját gazdagították, amikor a ruhagyár szovjet exportból visszamaradt áruiból szerveztek olcsó vásárlási akciót.

A rendszerváltás után megnyitják a szervezet nemzetközi csatornáit is: Dániából használt ruhák, az NSZK-ból vadonatúj, de divatjamúlt öszt, téli kabátok, szoknyák érkeztek, amelyeket potom pénzért adott el a Vöröskereszt, szaporítva azonban ezzel is a rászorulóknak szánt forintokat. Noha a pénzcsinálást csak most tanulja ez a humanitárius szervezet, ötletekben nem szűkölködnek: a makóiak például általános iskolások hét végén, budapesti kirándulásukat szervezik egy maszek fuvarozó közreműködésével, és bizony, ez is hoz szép összeget a konyhára.

Számlát fizet, ételt ad

A lassan csurránó, csöppenő forintok a Vöröskereszt szociális számláján egyre gyarapodnak. Kik és hogyan részesülhetnek ebből?

Természetesen a szegények támogatása a cél. Nem úgy kell azonban elképzelni, hogy aki belép a Vöröskereszt ajtaján, zsebében százakkal, ezresekkel lép ki. Szándékaik szerint csak idős, nyugdíjas embereket támogatnak, olyanokat, akik bajba jutottak, és akiket valamilyen oknál fogva a gondozási központok nem karolnak föl. Nem készpénzt adnak a rászorulóknak, hanem vállalkozásukat, lakbérhátralekát, villany- vagy gázzámláját, élelmiszercsomaggal ajándékozzák meg.

A szociális számláról fizetett 600 ezer forintot a szegénykonyha működéséhez a Vöröskereszt. Jelenleg 110 ember részére főz a Kék Csillag étterem vacsorát, s ezt a város különböző intézményeibe szállítják. Nem Róbert bácsi konyhájaként kell tehát ezt elképzelni: nem ingyenes ez, amelyet bekaphat bárki, aki betér az utcáról. Egyelőre azok az állami gondozottak kapnak belőle, akik a nevelőotthonból kiiregedve, 18 évesen visszajárnak, mert képtelenek megállni a saját lábukon. Hűsz adag ételt kapnak a Menedékhely alapítvány támogatottjai is. Jöllehet, ennél jóval több ember szorul ma Szegeden ingyen meleg táplálékra. Van, aki szerint 3 ezer is lehet a számuk, a Vöröskereszt úgy véli, körülbelül 500-an lehetnek.

Merőben más embert kíván ma a vöröskeresztes munka, mint korábban. Több gyakorlati érzék, ötletgazdagság, mi több, üzleti hajlam is szükségeltetik, hogy maga a szervezet fönnmaradjon, és tenni tudjon az egyre több rászoruló érdekében. A pénz egyenrangúvá vált a segítőkészséggel, egyik a másik nélkül nem működik. Sajnos, sokan már a 20 forintos tagbélyeg megvételével sem gyarapítják a Vöröskereszt vagyonát. Ezért hát a névadó által ingyen fölajánlott 20 ezer Bérés-cepp Plusz mellé legutóbb odatűzték a bélyeget is. Sokan érezték úgy: hálapénzként csekélyesség az a húszas a gesztusért, még ha nem is a feladó, hanem a Vöröskereszt zsebébe vándorol is. A közös szándékot — a segíteni akarást — díjazták vele.

Chikán Ágnes

Két tábor volt?

A láger rejtélye

Tucatnyi telefonhívás érkezett hozzánk a Láger az Adrián című írásunkra válaszul. Voltak, akik személyesen kerestek meg bennünket, és mindnyáján megerősítették a leíratakat. Ezek után meglepetésként hatott, hogy a tábor vezetője szerint csak néhány gyerek és szülő túlélésén van szó.

Czeizel Ágnes, az Adria Tours vezetője mindvégig a tivati táborban tartózkodott, a napokban érkezett haza. Készséggel válaszolt kérdéseinkre.

— Mit szól a szülők panaszaikhoz?

— Nem véletlen, hogy ki kezdeményezte az akciót! Az illető táborban tartózkodott, a napokban érkezett haza. Készséggel válaszolt kérdéseinkre.

— Csak részben! Túlzott és egyoldalú kép alakult ki, ami egyértelműen a lejáratásunkat szolgálja.

— Ez a hozzánk érkezett levélben írtak sem felelnek meg a valóságnak?

— Azon a vidéken minden nyáron előfordul átmenetileg vízhiány. A városi víz csak egy-két órán át folyt a csapból. De volt egy 2000 literes víztartály a tetőn, ezenkívül 8 hordó, amelyek zuhanyként működtek. A tartályt mindennap a tűzoltók töltötték föl. Egyszer sem fordult elő, hogy elfogyott volna a víz! Ezenkívül körülbelül két kilométerre volt egy hegyi forrás, oda is jártak a gyerekek.

— Szóval meg azért a másik tábor is. Az időközben névvel, telefonszámmal jelentkező szülők idevágó kiegészítéseit is közöljük. Például: „Azt mondta a gyerekek, hogy éjszaka rosszul lett és lehányta magát, de nem volt víz, hogy lemosa!”

— De csak hideg víz volt...

— Reggeltől estig süttött a nap és fölmelegítette a vi-

zet. Mondjuk inkább úgy, hogy csak langyos víz volt...

— Többen azt állították, hogy a gyerekek üdítőre költötte a pénzét, mert mindig szomjas volt!

— Soha nem maradtunk ivóvíz nélkül!

(„Fölhívtam a lányomat, és azt mondta, már késő van, nem tud kimenni üdítőért, ezért iszik a tartályból, bár ezt megtiltották, nehogy betegek legyenek...”)

— A másik fő panasz az éhezés volt. Nem kaptak enni!

— Ez érthetetlen! Mindig rengeteg maradékot öntöttünk ki! Félig maradt tála-

kat hoztak vissza. Az előfordulhatott, hogy az egyik asztalnál — mert ott nagyobbak ültek — elfogyott az enniel, a másiknál megmaradt, de a kiserő tanároknak az is feladata volt, hogy az étkezések körüli teendőkben segítsenek. És az az úgynevezett étlap...

A hajókiránduláson például két szelet kenyert, közte két sonkát, egy kockasajtot és egy 10 dekás csokoládét kaptak. De egyébként is, mindig szabad szedés volt, annyit ehettek, amennyi beléjük fért, csak a finnyások maradtak éhen!

(„... elment a gyerek a forráshoz vízért, mire visszajött, elfogyott a tejbe-

rizs. Azt mondták neki, máskor legyen élelmesebb!”)

... az orvos csak

legyintett rá...

— Az időközben kitört járványban sokan megbetegedtek, és közvetlen orvosi segítség nem volt. Igaz ez?

— Nem számolhattunk előre a járvánnyal! Egyébként nemcsak a táborban, hanem egész Tivatban járvány volt! Sőt, úgy tudom, otthon is... Első és másodéves egészségügyi főiskolások voltak velünk, ők lá-

ták el a gyerekeket. A tábor megnyitása előtt megb-

széltük az ottani egészség-

ház orvosával, hogy vállalja a felügyeletet. Az ötödik csoportnál jelentkeztek az első rosszullétek, ráadásul éjszaka. Reggel megkerestük az orvost, de amikor elmon-

tuk, mi történt, csak legyintett rá, azt mondta, az egész környék beteg. Akkor nem tudott kijönni, de elvittük hozzá azokat a gyerekeket, akik a legrosszabbul voltak.

Este hat és hét óra között jött át, gyógyszereket írt, diétát rendelt. A gyerekek viszont már másnap jól beváltak, ezért húzódtott el a hasmenés. Persze, fogytak is egy-két kilót, de ez a betegség miatt volt.

— Vízhiány, tömeges fertőzés... Nem gondoltak arra, hogy be kellene zárni a tábor, és hazahozni a gyerekeket?

— Ez nem merült föl. Biz-

tunk az orvos véleményében, aki szerint csak két-három napos betegségről van szó.

(„Még itthon is orvoshoz kellett vinni a gyereket, de örülök, hogy épségben visszazakartam!”)

„Ez tényleg a Balkán!”

— Az udvari, nyilvános zuhanyzóknál, ahol csak fürdőruhában lehetett mosakodni, megállt a szennyvíz. Láttam ezt az ottani köjót?

— Amikor kint jártak, a konyha és az étkező tisztaságát nézték. Akkor még elnyelte a föld a szennyvizet. Meg is dicsérték bennünket, milyen ötletes zuhanyzó csináltunk a tartályokból. Semmi ellen sem volt kifogásuk. Az pedig egyenesen rágalm, hogy forralatlan vízből készítették volna — tejjel — a tejet.

— A gyerekeknek még szekrénye sem volt, ágynemű helyett egyetlen egy lepedőt kaptak, tanterembe zsúfolták össze az ágynakat.

— Való igaz, a székek, amelyek a szekrényeket pótolták volna, kicsinek bizonyultak. Ágynemű? Az első csoportoknak két lepedőt adtunk, de nem igényelték, így később már csak egyet osztottunk. Ha kérték volna, adunk még egyet. A fő baj inkább az volt, hogy az ott-

honi civilizációtól eltérő, valóban balkáni körülmények közé kerültek a más-hoz szokott, kicsit talán el-kényeztetett gyerekek. Mi tábori elhelyezést ígértünk, nem luxusszállodát! Sajnos, nálunk nincs hagyománya az ilyen gyermeküdültetés-nek.

— A szülők azonban nem tudták, milyen körülmények közé küldik a gyerekeiket, akik sirtak a telefonban, és kérték, hogy jöjjenek értük.

— Ilyet nem tapasztaltunk. A búcsúzáskor valóban sirtak a gyerekek, de azért, mert jó volt nekik a táborban!

„Nem fizetünk!”

— Ha jól tudom, készült egy videofelvétel, amely a vádak ellenkezőjét akarja bizonyítani.

— Valóban, két baráti házaspárt hívtunk a tévétől, és a további működésünk céljából kértük, hogy filmez-

zék, amit látnak. Bárkinak — a panaszos szülőknek is! — szívesen bemutatjuk, akkor majd láthatják, szó sem volt „pokoltáborról”. Egyébként a saját gyerekeink is végig ott voltak...

— A szülők egy része viszont kártérítést követel. Fizetnek?

— Kétségtelen, hogy sok kedvezőtlen tényező össze-járt, de a vállalatunk 90-95 százalékát teljesítettük! Eppen ezért nem tudunk és nem is akarunk kártérítést fizetni! Ha kell, a bíróságon bizonyítjuk az igazunkat. Mi is hozhatunk tanúkat, kísérőket és gyerekeket, akik bizonyítják, hogy jó volt a táborban.

— Mégis mivel magyarázható a szöges ellentét a panaszok és az ön által elmondottak között?

— Az előfordult hibák, rosszindulatú fölgyújtásá-

val! Jó szándékkal szerveztük a tábor, a váratlan körülmények minket is pró-bára tettek, de ez még nem ok ilyen támadásra!

— Számomra az eset még érthetlenebb, mint eddig. Egy megoldás lehet csak: két tábor létezzék! Az egyik, ahonnan úgy jött haza az egyik gyerek, hogy „Anyu, hova küldtél engem?”, és a másik, ahol akadtak ugyan nehézségek, de alapjában azért jó volt az egész. A megoldás ötlete nem új.

Mintha Rejtő Jenőnél olvas-

tam volna már ilyesmit...

Nyilas Péter